

Samobójcza propozycja Poczty Polskiej

Autor tekstu: **Janusz Piechociński**

Polski rynek pocztowy od kilku lat funkcjonuje w warunkach stopniowej liberalizacji. Z jednej strony zmniejsza się obszar usług zastrzeżonych dla operatora publicznego, a z drugiej systematycznie przybywa podmiotów, które prowadzą działalność w zakresie usług pocztowych. Poza Poczta Polska, do rejestru operatorów prowadzonego przez UKE wpisanych jest 248 podmiotów (stan na październik 2010). W 2009 roku do rejestru było wpisanych 209 podmiotów. Istotne jest jednak, że nie wszyscy operatorzy, którzy uzyskali wpis, faktycznie prowadzą tego rodzaju działalność.

Polski rynek usług pocztowych — jako część wspólnotowego Rynku Wewnętrznego Unii Europejskiej — jest rynkiem regulowanym. Nad przestrzeganiem przepisów regulacji czuwa Urząd Komunikacji Elektronicznej. Zasady prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu usług pocztowych w obrocie krajowym i zagranicznym określa Prawo Pocztowe — Ustawa z dnia 12 czerwca 2003 roku.

W przepisach ustawy wyszczególniony został obszar zastrzeżony dla operatora publicznego. Zgodnie z artykułem 46. Poczta Polska ma obowiązek świadczenia powszechnych usług pocztowych, a „obszarem zastrzeżonym” dla tego podmiotu jest doręczanie korespondencji o wadze do 50 g.

Konsekwencje wejścia do UE

Z chwilą przystąpienia Polski do UE, zobowiązana jest ona do przestrzegania regulacji prawnych obowiązujących w krajach Unii.

I dyrektywa pocztowa Parlamentu Europejskiego 97/67/WE

Zobowiązuje Polskę do **usprawniania, podnoszenia jakości i rozwoju rynku usług pocztowych w ramach procesu liberalizacji**

Wprowadziła „**obszar zastrzeżony**” dla narodowych operatorów pocztowych

II dyrektywa pocztowa nr 2002/39/WE

Zmniejszyła próg dla usług zastrzeżonych

III dyrektywa Parlamentu Europejskiego nr 2008/06/WE

Wprowadza pełną liberalizację rynku pocztowego w Polsce od 1 stycznia 2013

Zakłada **zwiększenie liczby operatorów, którzy na podobnych warunkach mogliby świadczyć usługi wysokiej jakości po przystępnych cenach.**

Aktualna sytuacja na rynku pocztowym

Zgodnie z „*Raportem Prezesa UKE o stanie rynku usług pocztowych w Polsce w 2009 roku*” [1] można stwierdzić, że po okresie dynamicznych zmian, rynek pocztowy zaczął się stabilizować. Do spowolnienia tempa jego rozwoju przyczyniła się w dużej mierze decyzja o przesunięciu terminu pełnej liberalizacji rynku pocztowego w Polsce, jak również kryzys gospodarczy w latach 2008-2010. Sytuacja ta ulegnie zmianie zapewne po całkowitym otwarciu rynku, które należy rozpatrywać przede wszystkim w odniesieniu do **wielkości obszaru zastrzeżonego**, czyli tej części rynku, która jest zarezerwowana dla operatora publicznego (przesyłki do 50g). Obszar ten stanowi według UKE około **75% całego rynku usług pocztowych** (bez uwzględnienia druków bezadresowych) i **generuje blisko połowę przychodów**. Głównym beneficjentem korzyści z działalności w tym obszarze pozostaje — ze względu na regulacje prawne — Poczta Polska, której udział w ogólnym wolumenie najłżejszych przesyłek w 2009 roku wyniósł 99,96%, a w przychodach osiągnął poziom 99,94%.

Szacunkowa **wartość rynku** wynosi **7 mld zł**.

Według raportu UKE głównym graczem na rynku pocztowym nadal pozostaje Poczta Polska. Zgodnie z danymi pozyskanymi przez UKE, w 2009 roku operator publiczny zrealizował w obrocie krajowym i zagranicznym prawie 2,3 mld usług pocztowych (usługi powszechne, umowne, ekspresowe), co przełożyło się na ponad 5 mld zł przychodu. W liczbie tej ponad 1,9 mld stanowiły usługi powszechne, które wygenerowały prawie 4,6 mld zł przychodu. Z dokumentu opracowanego przez UKE wynika ponadto, że operatorzy niepubliczni zrealizowali w 2009 roku ogółem (w obrocie

krajowym i zagranicznym) prawie 3,2 mld usług pocztowych (przesyłki z korespondencją, przesyłki reklamowe, paczki, druki bezadresowe), co przełożyło się na prawie 1,2 mld zł przychodów.

Znaczenie otwarcia rynku dla jego rozwoju należy rozpatrywać przede wszystkim w kontekście wielkości obszaru zastrzeżonego, czyli tej części rynku, która jest zarezerwowana dla operatora publicznego.

Obszar zastrzeżony stanowi ok. 3/4 całego rynku usług pocztowych (bez uwzględnienia druków bezadresowych) i generuje ok. 1/2 przychodów. Warto zwrócić uwagę, że zarówno wielkość wolumenu, jak i wartość przychodów w latach 2006-2009 utrzymuje się na stałym poziomie.

Głównym beneficjentem korzyści z działalności w tym dość stabilnym obszarze rynku pozostaje Poczta Polska, której udział w ogólnym wolumenie tych przesyłek w 2009 roku wyniósł 99,96%, a w przychodach — 99,94%.

Poczta Polska i prywatna konkurencja

Zatrudnienie

	Poczta Polska	prywatni	
2006	101.146	17.964	
2007	100.423	21.246	
2008	100.994	25.484	
2009	98.789	28.696	
	Placówki operatorów pocztowych		
		Miasto wieś	razem
	Poczta Polska	3842 4536	8378
	Niepubliczni	2314 89	2398
Razem		6156 4620	10.776

Reklamacje klientów

Poczta Polska nie uwzględnia ponad 77 proc. reklamacji klientów.

Prywatni ponad 70 proc. skarg rozpatrują po myśli klienta.

Dynamika przychodów i zyskowność Poczty Polskiej jest jedną z **najniższych** wśród europejskich operatorów

W porównaniu do operatorów zagranicznych Poczta Polska ma jeden z **najniższych przychodów na pracownika**

W **2009** roku przychody na pracownika Poczty Polskiej wzrosły do 17,9 tys. euro (wg kursu z 31.12.07) w 2007 17 tyś.

W **2009** roku liczba przesyłek adresowanych na pracownika wzrosła do **16,1 tys.** z 15,8 w 2007.

W 2009 roku średnia liczba przesyłek listowych na placówkę wzrosła do **194 tys.** ze 185 tysięcy w 2007.

W 2008 roku Poczta Polska po raz pierwszy **osiągnęła stratę** ze względu na szybszy wzrost kosztów niż przychodów. Wynik finansowy brutto od stycznia do sierpnia br. wyniósł ponad 181 mln zł wobec -245,3 mln zł w analogicznym okresie ub. Przychody w ubiegłym roku to 6,76 mld zł. O ćwierć miliarda mniej, niż planowała.

Usługa Poczty Polskiej „przesyłka aglomeracja” zwolniona jest z podatku VAT. Z tego tytułu państwo traci kilkaset mln złotych wpływów z VAT-u, ceny przesyłek zostały obniżone o kilkadziesiąt procent.

Nowa propozycja

Operator realizujący usługę powszechną będzie mógł zredukować liczbę poczt o 1478!

Po zmianach Poczta Polska będzie musiała utrzymywać w miastach co najmniej 3335 placówek (aktualnie ma 3809), a na wsi co najmniej 3427 (dziś ma 4534).

Co w zamian?

W pierwszej kolejności zlikwidowane zostaną poczty na wsiach i małych miasteczkach — gdzie mieszka połowa Polaków.

Uzasadnienie: są najmniej rentowne — aż 91 proc. placówek na wsi (zlokalizowanych poza siedzibami gmin) przynosi straty. W placówce wiejskiej świadczy się dziewięć razy mniej usług niż w miejskiej.

Poczta Polska chciałaby przekształcać poczty na wsiach w np. w agencje prowadzone przez prywatnych przedsiębiorców w ich własnym lokalu. Już dziś Poczta ma w kraju ponad 3 tys. takich agencji. Koszty funkcjonowania jednej są o dwie trzecie niższe od kosztów utrzymania urzędu pocztowego. Agencja przyjmuje listy do 2 kg, przekazy pocztowe oraz paczki do 10 kg.

W niektórych częściach kraju mogą być też wprowadzone mobilne placówki pocztowe. Byłyby to samochody poczty objeżdżające po kilka miejscowości każdego dnia.

Sieć własnych urzędów Poczta Polska chce mieć tylko w większych miejscowościach.

Szef Poczty Polskiej

W jakiej kondycji dotrwa PP do roku 2013, kiedy Polska będzie musiała otworzyć rynek usług pocztowych?

— Nasze plany strategiczne, a z tych planów wynikają też symulacje, wskazują, że w 2013 r. powinna być już przywrócona równowaga finansowa — tak, żebyśmy mogli ewentualny ciężar, który się pojawi (wynikający z możliwego spadku przychodów), udźwignąć. Najlepszą obroną jest atak, dlatego Poczta stara się wyprzedzić konkurencję. Już to zresztą zrobiliśmy, konstruując usługę, zwaną u nas aglomeracją, która odpowiada właśnie na potrzeby biznesu. Ona może być skrojona tak, jak życzy tego sobie biznes. Dlatego pod tym względem ma przewagę nad usługą powszechną, która jest „uszyta” wedle przepisów. A z chwilą, kiedy jest to przesyłka mająca charakter przesyłki umownej, a więc takiej, jaka ma konkurencja (nie związana przesyłką powszechną), otworzyły się przed nami możliwości konkurowania.

Z Raportu UKE

Należy podkreślić, iż ogólnopolska sieć placówek pocztowych umożliwiająca dotarcie do wszystkich istniejących i potencjalnych klientów jest ogromnym atutem Poczty Polskiej w porównaniu do innych operatorów działających na polskim rynku. Tak rozległa sieć pocztowa mogłaby być dla operatora publicznego dodatkowym istotnym źródłem przychodów w chwili udostępnienia jej innym operatorom, pod warunkiem prawidłowego skalkulowania kosztów i ustalenia opłat za dostęp na odpowiednim poziomie. Jednak w obecnej sytuacji, kiedy Poczta Polska nie umożliwia innym operatorom pocztowym dostępu do swojej sieci i w związku z tym nie czerpie z tego korzyści, utrzymanie sieci w całości obciąża koszty przedsiębiorstwa i zmusza do działań reorganizacyjnych (np. przekształcania nierentownych urzędów pocztowych w agencje).

Pewnym rozwiązaniem, wymagającym jednak działania ze strony państwa, mogłoby również być ograniczenie wymagań wobec operatora świadczącego powszechne usługi pocztowe w zakresie liczby placówek i ich rozmieszczenia na terenie kraju (a także np. częstotliwości doręczeń) ustalonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków wykonywania powszechnych usług pocztowych.

Przypisy:

[1] Raport dostępny jest na stronie UKE: www.uke.gov.pl

Janusz Piechociński

Ur. 1960. Poseł na Sejm I, II, IV i VI kadencji. Ukończył studia z zakresu handlu wewnętrznego w Szkole Głównej Planowania i Statystyki. Następnie był pracownikiem w SGPiS/SGH w Katedrze Historii Gospodarczej. Był działaczem Związku Młodzieży Wiejskiej i przewodniczącym Krajowej Rady Akademickiej przy ZMW. W 1987 wstąpił do Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego. Po zakończeniu pracy w parlamencie został doradcą gospodarczym w firmie monitorującej rynek transportowy. W 2006 uzyskał mandat radnego sejmiku mazowieckiego. Zastępca przewodniczącego Komisji infrastruktury, zastępca przewodniczącego Komisji Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii.

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 04-11-2010)

Oryginał. (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,721>)

Contents Copyright © 2000-2010 Mariusz Agnosiewicz
Programming Copyright © 2001-2010 Michał Przech

Autorem portalu Racjonalista.pl jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielami portalu są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie strony tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl